

De eerste tetraploïde rassen Engels raaigras zijn op weg naar de Grasgids

DLF hoopt met 4turf de Grasgids te halen in 2022

In de Grasgids staan tot nu toe uitsluitend diploïde rassen van Engels raaigras. DLF hoopt daar binnenkort verandering in te brengen met 4turf: een nieuw soort tetraploïde Engels raaigras. De rassen van tetraploïde Engels raaigras zullen de komende drie jaar de beproevingen ondergaan die nodig zijn om in de Grasgids te komen. Als alles meezit, zullen in 2022 de eerste tetraploïde rassen in de Grasgids worden opgenomen.

Auteur: Nino Stuivenberg

Een opname in de Grasgids is bij lange na niet voor ieder ras weggelegd: het onderzoek kent een strenge selectie. Daarmee onderscheidt Nederland zich van nabijgelegen landen als Frankrijk, Duitsland en Engeland, waar de eisen om op een soortgelijke lijst te komen minder streng zijn. De uitdaging om in de Grasgids te komen is normaliter dus al groot; laat staan als het gaat om nieuwe tetraploïde rassen die tegen hoogstaande diploïde rassen moeten strijden. DLF gaat het met 4turf toch proberen. De komende jaren zullen uitwijzen of de grassenkweker uit Kapelle daarin slaagt.

Onafhankelijk onderzoek

Voordat het zover is, zal officieel onderzoek moeten uitwijzen of de tetraploïde rassen aan de kwaliteitseisen van de Grasgids voldoen. De proefvelden waar dat vastgesteld wordt, liggen bij een aantal graszaadkwekerijen. Het onderzoek

staat onder leiding van Jan Rinze van der Schoot, die als onderzoeker werkt bij Praktijkonderzoek AGV, onderdeel van de Wageningen Universiteit. Van der Schoot legt de toelatingsprocedure tot de Grasgids uit: 'Iedere twee jaar kunnen kwekers bij ons nieuwe grasrassen aanmelden, die wij vervolgens testen. We zaaien proefvelden in die we drie jaar lang onderzoeken. We zaaien zowel de nieuwe rassen als de huidige rassen uit de Grasgids, zodat we alle rassen goed met elkaar kunnen vergelijken. Zo zorgen we dat de gegevens in de Grasgids actueel blijven.' Slecht presterende Grasgidsrassen worden dan ook uit de Grasgids gehaald. De kwekerijen onderhouden de proefvelden; de beoordeling, analyse en rapportage is in handen van Wageningen Universiteit, waarmee de onafhankelijkheid is gewaarborgd.

In de onderzoeksperiode van drie jaar worden de

rassen op allerlei verschillende aspecten getest. Van der Schoot: 'We doen betredingsproeven, waarbij we de betreding van voetbal simuleren, maar we kijken ook naar het visuele aspect bij gazonproeven. Daarbij kun je denken aan tolerantie tegen ziekten en plagen, maar ook aan onkruidonderdrukking, de dichtheid van de zode, de kleur en de fijnheid van het blad. De betredingsproeven worden gedurende twee speelseizoenen waargenomen, de gazonproeven drie jaar lang. Na afloop van de beproeving analyseren we onze waarnemingen en brengen we een rangorde aan in de rassen. Als de nieuwe rassen een verbetering zijn, komen ze in de Grasgids.' Dat lukt lang niet met alle rassen. Van der Schoot vervolgt: 'Soms hebben we wel twintig aanmeldingen, maar zijn er slechts drie of vier rassen die een verbetering blijken. Een flink deel haalt het niet omdat ze geen verbetering zijn van het sortiment.'

6 min. leestijd

Nederlandse bodem

De tetraploïde rassen zullen vanaf komend voorjaar dezelfde beproevingen ondergaan als de diploïde rassen Engels raaigras. In Frankrijk, Duitsland en Engeland staan al tetraploïde rassen op de rassenlijst. Uit die onderzoeken blijkt dat tetraploïde rassen op een aantal punten afwijken van diploïde rassen, aldus Van der Schoot. 'Tetraploïde rassen zijn toleranter tegen ziekten, en we zien bovendien dat het zaad sneller kiemt. Ook blijft het gras groener in verhouding tot diploïde rassen en kan het beter tegen droogte. Aan de andere kant zien we dat door een andere groeiwijze de zode opener is en de bespelingstolerantie wat lager kan zijn. De rassen hebben dus zowel voor- als nadelen in vergelijking met diploïd Engels raaigras.' Natuurlijk zijn die voor- en nadelen afhankelijk van het klimaat waarin het gras groeit.

Het is nu afwachten hoe de tetraploïde rassen zullen presteren op Nederlandse bodem. Van der Schoot tempert vooralsnog de verwachtingen: 'Ik denk zelf dat de tetraploïde rassen moeite zullen hebben de Grasgids te halen als we ze direct vergelijken met diploïde rassen. Onze opname-eisen zijn immers behoorlijk streng. Omwille van de specifieke eigenschappen zal waarschijnlijk een aparte tabel voor tetraploïde rassen in de Grasgids worden opgenomen. De resultaten zullen dan wel direct vergelijkbaar zijn, zodat gebruikers de verschillen goed kunnen zien.'

Van der Schoot is dus nog wat pessimistisch over tetraploïde Engels raaigras voor sportvelden. Dat komt met name doordat de ontwikkeling van

tetraploïde rassen voor sportvelden en gazons nog lang niet zover is als die van diploïde rassen. Hij legt uit: 'Diploïde rassen worden al decennialang doorontwikkeld, terwijl de kweek van tetraploïde rassen echt nog in het eerste stadium zit, alhoewel dit per kweker kan verschillen. Bij voedergrassen worden al langer tetraploïde rassen gekweekt en ligt de kwaliteit van de beste rassen op het niveau van de diploïde rassen. Het zou kunnen dat dit op termijn ook voor sportvelden en gazons opgaat. Als één tetraploïde ras de Grasgids haalt, zal dat de ontwikkeling alleen maar stimuleren. Dat levert betere rassen op voor de gebruiker, en dat is waar we uiteindelijk met de Grasgids voor staan: de gebruiker is verzekerd van kwaliteit.'

Fors wortelgestel

Bij DLF is men achter de schermen al jarenlang aan de gang met de ontwikkeling van het tetraploïde Engels raaigras onder de naam 4turf. Het idee voor de introductie van tetraploïde rassen in de sport en recreatie komt vanuit de landbouw, vertelt Hendrik Nagelhoud van DLF. 'We zagen in de landbouw dat tetraploïde rassen gezonder waren: het gras had een betere kleur, een forser wortelgestel en was minder gevoelig voor vorst. We zijn toen begonnen met doorselecteren en we zijn nieuwe rassen gaan kweken voor sport en recreatie. Het duurt even voordat je een optimaal ras gevonden hebt, maar de resultaten waren direct veelbelovend. Double 4turf, een tetraploïde Engels raaigrasras, is het eerste bekende ras dat hieruit is voortgekomen. Al snel kwamen nieuwere rassen uit de pijplijn, zowel voor sport als voor gazon. De soort 4turf kan heel interessant zijn voor gebruik in plantsoenen

en gazons, op fairways en tees, en zeker ook op sportvelden.'

De introductie van de tetraploïde rassen ging niet vanzelf. Nagelhoud: 'Wij zagen direct positieve resultaten in onze proeven. Dat stimuleert om verder te gaan, maar je komt natuurlijk met iets heel nieuws en dat stuit in eerste instantie op weerstand. Je bent een beetje een roepende in de woestijn.' Het was voor DLF één van de redenen om tetraploïde rassen voor de Grasgids aan te melden. Nagelhoud vervolgt: 'Fieldmanagers moeten de komende jaren aan de slag om hun mat duurzamer te maken, en 4turf kan daar een belangrijke bijdrage aan leveren. Maar degene die zorg draagt voor een goede mat, is niet altijd degene die de keuze voor het graszaad maakt. Door het product in de Grasgids op te nemen, zijn ook bestuurders verzekerd van de extra kwaliteit: je weet dan dat het om een beproefd en bewezen ras gaat.' In de ons omringende landen staan dus al tetraploïde rassen op de officiële lijsten. Nagelhoud: 'We zien allemaal dat door klimaatverandering de weersomstandigheden steeds extremer worden. Je krijgt als het ware steeds vaker te maken met on-Nederlandse omstandigheden: lange perioden van droogte of juist extreme regenval. De mat moet daar tegen kunnen. 4turf kan op dat gebied een meerwaarde zijn.'

Stap voor stap

Het enthousiasme van Nagelhoud is gebaseerd op de praktijkproeven die DLF uitvoerde met 4turf. Henk Roelofsen van DLF begon hier ongeveer vijf jaar geleden mee bij zijn klanten. Roelofsen ver-

Jan Rinze van der Schoot

Hendrik Nagelhoud

Henk Roelofsen

ACHTERGROND

Verskil in beworteling tussen tetraploïd (boven) en diploïd (onder) Engels raagrass.

Sportpark de Toekomst in Amsterdam.

telt: 'We zijn kleinschalig gestart met proeven bij gemeenten, puur om te testen hoe de rassen zich zouden houden. We kozen voor trainingsvelden die voortijdig uit de competitie gehaald werden,

In omringende landen staan al tetraploïde rassen op de officiële lijsten

omdat in die periode van het jaar de groei nog ongunstig is. In die proeven zagen we dat 4turf ondanks de mindere omstandigheden toch een goede kieming gaf. Die resultaten brachten ons naar de volgende stap: toepassing op reguliere sportvelden. Het idee was simpel: als 4turf in moeilijke omstandigheden presteert, dan kan het onder normale omstandigheden nóg beter uitpakken. Stap voor stap zijn we 4turf zo op steeds meer vlakken gaan toepassen.'

Naast natuurgrasvelden wordt 4turf toegepast op hybridevelden. In hybridevelden komt 4turf extra goed tot zijn recht, legt Roelofsen uit. 'Omdat de grasplant meer wortel heeft, hecht deze goed aan de vezels van het kunstgras. Het gras zit nog beter vast aan de vezel. Dat hebben de profclubs ook ontdekt: Ajax, Feyenoord en Groningen gebruiken allemaal 4turf in hun hybridemat. Daarnaast zie je dat gemeenten vaker hybridevelden aanleggen, zeker nu kunstgras in een veel moeilijker positie is gekomen. Ook zij kunnen van 4turf profiteren.' Inmiddels heeft DLF voor de hele range 4turf-mengsels ontwikkeld, van openbaar groen tot golf en sportvelden. Ook bij zodenelers slaat het product goed aan, aldus Roelofsen. 'Een paar jaar geleden zijn we begonnen met 4turf in de zodenteelt bij Queens Grass. Dat pakte heel goed uit. We hebben de proef uitgebreid naar meerdere percelen om de resultaten te controleren. Deze resultaten hebben we tijdens een bijeenkomst aan andere telers laten zien. Dat heeft ertoe geleid dat 4turf inmiddels breed wordt toegepast in de zodenwereld.'

Bij DLF is men er dus heilig van overtuigd dat het tetraploïde 4turf een grote rol zal gaan spelen op Nederlandse sportvelden, golfbanen en in het openbaar groen. De komende drie jaar zal moeten blijken of de proeven voor de Grasgids dat ook uitwijzen. Het inzaaien van de tetraploïde rassen voor de Grasgids begint dit voorjaar, medio mei, waarna in september de eerste testen worden gedaan. Deze testen lopen drie jaar lang van september tot mei, om zo een voetbalseizoen te simuleren. Aan het eind van de onderzoeksperiode worden de resultaten geanalyseerd en weten we of de eerste tetraploïde rassen in de Grasgids komen.

Be social

Scan of ga naar:

www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-7332

KG Reiniger is het biologisch afbreekbaar reinigingsmiddel voor milieuvriendelijk reinigen en duurzaam terreinbeheer

- Monitoren velden
- Opbrengen KG Reiniger
- (Diep)reinigen hockeyvelden

*Hockeyvelden *Tennisbanen *Atletiekbanen

www.kgreiniger.nl info@kgreiniger.nl T. 06-51189906